

Hra na basovej gitare

Učebné osnovy hlavných predmetov študijného zamerania hra na basovej gitare:

hra na nástroji, hra z listu – druhá časť I. stupňa základného štúdia

Platí od školského roku 2023/2024

Metódy a formy práce

Základné motto výučby je: hudba je zábava a radosť... Keď vlna beatu (rocku) na začiatku 60. rokov zaplavila Liverpool, prudko klesla kriminalita mladistvých. Policajný prezident priznal: „Keby som mal peniaze, daroval by som každému teenagerovi gitaru.“ (Schmiedel, 1988).

Práca učiteľa so žiakmi v predmete basová elektrická gitara je charakteristická individuálnym prístupom a používaním adekvátnych postupov a foriem práce nielen v súvislosti s vekom žiaka, ale aj z hľadiska jeho celkového nadania, úrovne talentu a vlastnej štýlovej profilácie. Ciele a prostriedky na ich dosiahnutie zabezpečujú vynikajúce uplatnenie absolventov v amatérskych i profesionálnych kapelách aj v iných hudobných telesách a otvárajú ďalšie možnosti pre štúdium. Dôležité sú aj ďalšie motivačné prvky: počúvanie hudby, koncerty, semináre, workshopy.

Forma výučby je spojená s dostatočným technickým vybavením učebne. K výučbe je potrebné mať jeden kompletný gitarový reťazec (gitara – booster – zosilňovač) pre učiteľa a jeden pre žiaka. Ďalším predpokladom úspechu pri výučbe je aj maximálne využitie modernej audiovizuálnej techniky (PC, video a audioprehrávače) spojenej s učiteľovým názorným výkladom. Dôležitá je aj konfrontácia naučených basových postupov s originálnymi audionahrávkami. Kreativita a individuálny prístup ku žiakom sú základné atribúty tohto štúdia.

Obsah učebných osnov hry na basovej gitare je koncipovaný tak, aby si žiak prostredníctvom získaných zručností a vedomostí vytváral trvalý vzťah k hudbe a k nástroju, aby si postupne osvojil potrebu samostatného štúdia a tvorbu osobitého prejavu a vlastného repertoáru.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie (ISCED 2B)

1. ročník druhej časti I. stupňa základného štúdia

Predmet: hra na nástroji, hra z listu, príprava na súhru

Počet hodín týždenne: 1,5 v individuálnej forme výučby

Učebný plán číslo 18 a

Ciele

- Osvojenie si základného postoja a správneho držania nástroja
- Naučiť sa zapojiť, nastaviť a ovládať gitarový elektroakustický reťazec.
- Osvojiť si základy hry prstami na prázdnych strunách a tlmenie strún.

- Hra základných kadencií v základných gitarových tóninách

Obsah	Žiaci
Základný hráčsky postoj. Správne držanie nástroja pri hre a správne postavenie rúk pri hre. Gitar – zosilňovač.	<ul style="list-style-type: none"> • poznajú základný postoj pri hre, • poznajú elementárne technické prvky hry na gitare, • vedia si naladiť nástroj, zapojiť a nastaviť gitarový reťazec,
Prstové cvičenia na prázdnych strunách.	<ul style="list-style-type: none"> • hrajú prstami <i>i, m</i> na strunách G D A E v 4/4 takte, • hrajú prstami <i>i, m a</i> na strunách G D A E v 3/4 takte,
Hra v I. a II. polohe hmatníka na všetkých strunách. Tlmenie strún. Harmonická kadencia.	<ul style="list-style-type: none"> • spájajú notový zápis s orientáciou v I. a II. polohe hmatníka, • tlmia struny prstami pravej ruky, • využívajú základný harmonický sprievod T S D T,
Hra stupníc.	<ul style="list-style-type: none"> • hrajú stupnice E dur, F dur, B dur a tonický rozložený kvintakord.
Verejné vystúpenie.	<ul style="list-style-type: none"> • verejne vystúpia 1-krát za pol rok

2. ročník druhej časti I. stupňa základného štúdia

Predmet: hra na nástroji, hra z listu, príprava k súhre

Počet hodín týždenne: 1,5 v individuálnej forme výučby

Učebný plán číslo 18a

Ciele

- Zdokonalenie techniky hry do na hmatníku do V. polohy.
- Rytmické modely v základnom metre.
- Orientácia v hudobných štýloch, hra podľa akordických značiek.
- Výchova k rytmickému cíteniu.

Obsah	Žiaci
Hra v I. až V. polohe hmatníka na všetkých strunách. Hra z listu. Základné metrum. Durové a molové stupnice.	<ul style="list-style-type: none"> • spájajú notový zápis s orientáciou v I. až V. polohe hmatníka, • vedia hrať z listu primeraný zápis, • hrajú v 2/4, 3/4, 4/8, 6/8 takte, • ovládajú stupnice do štyroch krížikov a štyroch béčok,
Čítanie a hra basovej linky podľa akordických značiek.	<ul style="list-style-type: none"> • zahrajú podľa akordických značiek,

Základné tanečné rytmy polka, valčík, tango, samba, rumba. Basová linka.	<ul style="list-style-type: none"> • orientujú sa v hudobných štýloch, • rozlišujú základný basový sprievod, • tvoria samostatne jednoduchú basovú linku,
Tempo a metrum. Hra s metronómom. Verejné vystúpenia.	<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjajú si metrické a tempové cítenie, • preukážu schopnosť hrať s metronómom, • 1-krát v každom polroku sólovo vystúpia na verejnom podujatí.

3. ročník druhej časti I. stupňa základného štúdia

Predmet: hra na nástroji, hra z listu, príprava k súhre

Počet hodín týždenne: 1,5 v individuálnej forme výučby

Učebný plán číslo 18a

Ciele

- Pokročilejšie spôsoby hry (legáto, tenuto, portamento, staccato)
- Glissando, melodické ozdoby.
- Hra s dynamikou.
- Orientácia na hmatníku vo vyšších polohách (do IX. polohy)
- Hra v súbore, v kapele alebo v orchestri

Obsah

Hra legáto, tenuto, portamento.

Hra glissanda od určitého tónu hore alebo dole bez ohraničenia.

Hra glissanda s ľubovoľným začiatkom k určenému tónu.

Melodické ozdoby.

Hra v I. až X. polohe hmatníka na všetkých strunách.

Hra z listu.

Komorná hra, alebo hra v súbore.

Zápis jednoduchých melodických ozdôb.

Zložitejšie rytmické útvary (triola, zložitejší bodkovaný rytmus, kvintoly, sextoly).

Basový sprievod hraný pomocou akordických značiek v rôznych štýloch.

Žiaci

- využívajú v hre nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky,

- hrajú melodické ozdoby: priraz, odraz, nátril, obal, trilok,
- spájajú notový zápis s orientáciou v I. až X. polohe hmatníka,
- vedia hrať z listu primeraný zápis,
- hrajú v komornom, súborovom zoskupení,
- poznajú zápis melodických ozdôb, aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu,
- zahrajú podľa akordických značiek.

Základné dynamické stupne (*p*, *mf*, *f*), *crescendo*, *decrescendo*, akcent.
Verejné vystúpenia.

- hrajú s aplikovaním dynamiky,
- 1-krát v každom polroku sólovo vystúpia na verejnom podujatí.

4. ročník druhej časti I. stupňa základného štúdia

Predmet: hra na nástroji, hra z listu, príprava k súhre

Počet hodín týždenne: 1,5 v individuálnej forme výučby

Učebný plán číslo 18a

Ciele

- Celý rozsah hmatníka.
- Viachlas.
- Akordy v rôznych tóninách, transpozícia.
- Improvizácia
- Príprava na záverečné skúšky

Obsah

Orientácia v I. až XVII. polohe hmatníka.
Hra prirodzených a umelých flažoletov

Dvojhlas s použitím prstov *p i*, *p m*, *p a*.
Trojhlas s použitím prstov *p i m*, *p i a*, *i m a*.
Trojzvuky, štvorzvuky.
Hra z listu.
Komorná hra, alebo hra v súbore.

Stupnice, kvintakordy a dominantný septakord.

Základy improvizácie.

Verejné vystúpenia.

Žiaci

- orientujú sa v celom rozsahu hmatníka,
- využívajú v hre nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky,
- ovládajú hru dvojhlasu a trojhlasu,
- hrajú troj a štvorzvuky v I. až III. polohe,
- zahrajú z listu primeraný zápis,
- využívajú svoje schopnosti pri komornej a súborovej hre,
- ovládajú všetky durové, molové harmonické a melodické stupnice,
- zahrajú tonický kvintakord, jeho obraty v durových tóninách a dominantný septakord,
- preukážu schopnosť transponovať a improvizovať,
- 1-krát v každom polroku sólovo vystúpia na verejnom podujatí.

Záverečná skúška

Žiak zahrá pred komisiou 1 durovú a 1 molovú stupnicu a harmonickú kadenciu v dvoch polohách, 2 skladby rozličného charakteru spamäti, 1 improvizáciu.

Účinkuje na absolventskom koncerte ZUŠ. Výber skladieb určí Umelecká rada v spolupráci s triednym učiteľom.